

Glenn Bechs nytårstale

Taler

Glenn Bech
Forfatter og psykolog

Dato

3. januar 2023

Sted

Tv-transmitteret på DR2-
programmet Deadline.

Omstændigheder

Versaleret tekstnote er indsat af taler selv, red.

Godaften, mit navn er Glenn Bech, og jeg er forfatter og psykolog.

Jeg skal holde årets nytårstale.

Man kunne nemt kalde mig poetisk og ukonkret. Man kunne nemt afskrive mig som en vred ung mand.

Jeg ville næppe sidde her i aften, hvis ikke Danmark havde en gratis, sekulær folkeskole, hvor jeg kunne spejle mig i venner fra andre samfundslag, eller hvis ikke min mor fik forhøjet børnebidraget, eller dagpengesystemet muliggjorde min karriere som selvstændig, eller sågar hvis ikke Forfatterskolen var undtaget af Fremdriftsreformen.

Jeg er ikke bevist på, at du sagtens kan selv. Jeg er reglen, der bekræfter undtagelsen, og dem kommer I til at opleve færre og færre af med jeres ulighedsskabende reformer og særlove.

Men det er der måske også nogle, som er interesseret i?

Vi lever i et klassesamfund. At denne kendsgerning gøres til et spørgsmål, vidner om en sådan mangel på samvittighed, at dem, der forsøger at slette sporene af al den sociale vold og tidlige dødsfald, som et sådant samfund producerer, må opfattes som medskyldige.

I udgangspunktet virker idéen om merit lovende: Den med det flotteste CV snupper stillingen. Men hvad så i virkeligheden, når meritter ophobes og sendes videre i arv? Mens nogle børn bruger barndommen på at overleve, tilhører andre

den kulturelle, politiske- eller økonomiske elite så snart, fosterdannelsen begynder.

Me2, Extinction Rebellion, pride parader, pandemierne, konspirationsteorier og polarisering, Ukraine, Iran, Afghanistan, Chile, Hongkong, Taiwan, Occupy-bevægelsen, privatisering af menneskeretslige ydelser, automatisering og overvågning af arbejdet, svækkelse af og forbud imod fagbevægelser ...

Klasse er ikke bare ”endnu et perspektiv”. Jeg skulle hilse fra en veninde og sige, at hun føler sig snydt, når fremstående politikere råber op om ligestilling inden for nogle områder, der vedrører dem selv, men dernæst stemmer for forringelser af kontanthjælpen. Så meget for solidariteten med søstre, børnene og brødrene på bunden af samfundet.

Den ene kamp udelukker ikke den anden, siger I.

Ligeledes går mine tanker til de af landets LGBT’ere, der stadig måtte leve indespærret. Vi, der allerede har kæmpet os i nogenlunde sikkerhed – eller som simpelthen er født og opvokset med den – bør lytte til jer, tage mobningen og hadforbrydelserne alvorligt, udvise forståelse med dem, hvis frigørelsesprojekt ikke er uden skam.

En hvid dansker, der vasker gulv i Haderslev, har formentlig mere til fælles med en brun dansker, der kører taxa i det københavnske NordVest, end vedkommende har med vores politikere og embedsværk.

Uanset hvor mange glædestårer de ellers fælder under landskampene.

Det er landets rigeste, som med skjulte donationer, nepotisme og lobbyisme, trækker i trådene på Christiansborg. Den tendens ser vi over hele verden, og kan forekomme umulig at undgå. Men hvad er løsningen? Personligt ser jeg ikke megen mening med det demokrati, hvor indbyggerne holder for rødt lys og ellers behandler hinanden ordentlig, hvis man på samme tid kan tillade fattigdom.

Arbejde fuldtid for dernæst at bruge pengene på fødevarer og husleje, så en eller anden ejendomsspekulant kan investere i et tredje sommerhus?

Jeg drømmer om en verden, hvor empati ikke reduceres til en ”blød værdi”, og hvor man heller ikke behøver at udvise halvpsykopatiske træk for at kæmpe sig til tops i tilværelsen.

Jeg drømmer om et samfund, hvor vækst måles i rent drikkevand, skovarealer og trivsel.

Hvad har vores børn- og ungdom egentlig at lære af de folkevalgte? At man kan svindle og slippe mere eller mindre ustraffet af sted? At integritet slet ikke er for voksne? At selv når psykiatrien, sundhedsvæsenet, fængselsforsorgen, plejehjemmene osv. koster sagesløse mennesker fornuften, spilder de folkevalgte tiden på intriger og splid?

LARS LØKKE-MASKE (DENNE TAGES PÅ, OG JEG GRINER SEMI-HYSTERISK I 20 SEKUNDER. JEG TAGER MASKEN AF OG FORTSÆTTER SOM VAR INTET SKET.)

hvis smerte er det lettest at anerkende

den, hvis omkostninger kræver et grundlæggende opgør

eller den smerte, som intet koster af én selv?

men som man derimod kan smykke sig med at fejre

hvis størstedelen af ens omgangskreds tilhører storbyens øvre middelklasse

og man bare gerne vil være en del af gruppen

hvem hepper man så på

når to lige dygtige kunstnere går på scenen

men den ene ser væmmelig ud og skråler Økonomisk omfordeling nu

din mor er læge

din far ligeså

om et årti arver du en lejlighed ned til Søerne

desuden er du offentlig omkring din stress

og din ærlighed er inspirerende for mange

hvad med ham

som ligeledes har stress, angst, depression

men hverken pengene eller netværket til at skabe sig en karriere på baggrund heraf?

skulle han blive mæt af inspiration?

Nej, der er ikke meget Nike-reklame over invalidepensionen

Højrefløjen er venstrefløjens egen skyld, og omvendt. Arbejderpartiet, hvis der fandtes et sådant, blev magelig, den uddannede og bosatte sig i storbyen, tegnede avisabonnementer hos ligesindede skribenter, vænnede sig til friværdien, fuldtidsstillingen og lod på belejlig vis amerikansk mig-mig-mig-politik overtage al åndsliv. Reelle problemer relativiseredes til uigenkendelighed.

For den populistiske politiker er polarisering lig med kunder i butikken. Det var således på baggrund af nogle lavthængende frugter, at nyere danske partier havde så massiv succes med at blive stedet, hvor ”man sagde tingene, som de var”. ”Som folk er flest”. De glemte vælgere lokkede man med foragt for videnskab og kunst og yderligere asylstramninger. Selvsamme politikere, som, når lønningerne skal presses i bund, gerne åbner grænserne for arbejdskraft.

Økonomisk tryghed kan være frisættende, for iværksætter, idé-generering samt mulighederne for at forløse dem. Nej, vi skal ikke alle være forfattere og psykologer. Men vid også dette: Som samfund frarøves vi nogle af vores største talenter, potentielt set dygtigste politikere, ledere, journalister, og ja, også forfattere og psykologer bl.a. pga. pengemangel samt denne mangels afledte konsekvenser for en familie.

Men igen, den samfundsindretning er der måske også nogle, som er interesseret i at bevare?

Eller hvad, tager jeg fejl? ...

ér jeg bare en pauseklavn fra proletariatet?

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Nytårstale, Udvalgte alternative nytårstaler

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/glenn-bechs-nytaarstale-2023>